

Kürt sorununa 17+1 formülü

Türkiye / 19/07/2010

TESEV, Kürt sorununun 'kalıcı' ve 'demokratik yol'la çözümü için hazırladığı raporda, 17 kanun ve Anayasa'da bazı temel değişiklikler yapılmasını önerdi

Mesut Hasan BENLİ

ANKARA - Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etkileri Vakfı (TESEV) tarafından hazırlanan raporda Kürt sorunun kalıcı ve demokratik çözümü için Anayasa ve 17 yasa da bazı temel değişikliklerin yapılması gerektiği belirtildi. Raporda, Anayasa'nın ve yasaların Türkiye'nin çok etnisteli yapısına göre yeniden düzenlenmesi gerektiği vurgulanarak, "Toplumsal hayatın farklı alanlarını düzenleyen çok sayıda yasa da Türk etnik kimliğine referans ve vurgu içeren hükümler yer almaktadır. Bu durum Türkiye toplumunun çoğulcu yapısıyla bağdaşmamakta, Türk etnik kimliğine mensup olmayan Kürt ve diğer vatandaşları dışlamaktadır" denildi. TESEV'in 17 hukukçunun katkısıyla hazırladığı 'Kürt Sorunu'nun Çözümüne Doğru Anayasal ve Yasal Öneriler' raporundan satır başları:

ANAYASA DEĞİŞMELİ: Anayasa'nın başlangıç bölümü dahil olmak üzere bütününde Türk etnik kimliğine vurgu hâkimdir. Bu vurgu metin boyunca sıkça tekrarlanan 'Türk vatani ve milleti, yüce Türk devleti, Türk milleti Türk dili, Türk kültürü, Türk tarihi' gibi ifadelerle kendisini göstermektedir. Bu dil farklı etnik kökene mensup insanlardan oluşan Türkiye toplumunun çoğulcu yapısıyla bağdaşmamaktadır.

Bu nedenle hazırlanacak yeni anayasada herhangi bir etnik kimliğe bu ve benzeri göndermeler yapılmamalıdır. Gerek Anayasa'nın birçok maddesinde gerekse çeşitli yasalarda yer alan 'Türk milleti' ifadesi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ifadesiyle değiştirilmelidir.

SİYASİ PARTİLER YASASI: Siyasi Partiler Kanunu, demokrasi ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayan ve bu nedenle bütünüyle değiştirilmesi gereken bir yasadır. Öte yandan Kürt çözümü açısından yasanın 43, 81, 82, 10 ve 103. maddelerinin kısa vadede ve öncelikli olarak ele alınması gerekmektedir.

MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU: Bütün siyasi partilere uygulanmakla birlikte yüzde 10'luk seçim barajı Kürt sorununun çözümüne katkı sağlamak amacıyla kurulan parti adaylarının Meclis'te girmelerini fiilen engellemektedir.

TÜRK CEZA KANUNU: Türkiye'de ifade özgürlüğünün önündeki temel engel olarak daha ziyade TCK'nın 301. maddesine odaklanmış olsa da, yasanın Kürtler açısından sorunlu olan başka birçok maddesi bulunmaktadır. Kürt sorununun barışçı çözümü için talep ve öneriler dile getiren, devlet politikalarını eleştiren, Kürtlerin genel hak ve özgürlüklerini savunan siyasetçiler, yerel yöneticiler TCK'nın 216, 220, 222, 314 ve 318. maddeleri kapsamında tutuklu ve tutuksuz yargılanmakta, ağır hapis cezaları almaktadır.

TERÖRLE MÜCADELE KANUNU: Bugünkü haliyle Terörle Mücadele Kanunu (TMK) kişilerin özgürlüğüne ve güvenliğine karşı devletin güvenliğini esas almakta, temel hak ve özgürlükleri ciddi ölçüde kısıtlamaktadır.

MİLLİ EĞİTİM KANUNU: Türkiye'nin eğitim mevzuatının tamamı, yasaları, toplumsal barış, insan hakları, eşitlik ilkeleri doğrultusunda çoğulculuğu esas alan ve farklılıklara saygı duyan bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Milli Eğitim Kanunu'nun eğitimin amacına ilişkin maddeleri, devletin ideolojik ve tekçi eğitim anlayışı sergilemektedir.

İL İDARESİ KANUNU: Birçok şehir ve yer ismi değiştirilmiştir. 1949 yılında çıkartılan İl İdaresi Kanunu bu isim değişikliklerinin yasal dayanağını oluşturmaktadır.

SOYADI KANUNU VE SOYADI TÜZÜĞÜ: Türkiye'nin Kürt vatandaşları yabancı bir ırk veya millet olmasa da, mahkemeler kişilerin Kürtçe soy isim almalarına Soyadı Kanunu'nun 3. maddesini gerekçe göstererek engel olabilmektedirler.

HARF KANUNU: Doğu ve Güneydoğu'da Harf Kanunu'na muhalefetten birçok dava açılmıştır.

VE DİĞERLERİ: Raporda Radyo ve TV'lerin Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki Kanun, Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu, İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun, Köy Kanunu, Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkındaki Kanun, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun, Olağanüstü Hal Kanunu, Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi kanunlarında değişiklik yapılması da önerildi. (Radikal)